

TALENTINGO DZŪKO DARBAI PAMARYJE

Lina Petrošienė

Profesorius Rimantas Šliužinskas 50-ąjį gimtadienį pasitiko kaitrią liepą – darbų įkarštyje ir kaip visada linksmas, greitas, kupinas idėjų. Kokie gi tie gyvenimo pusiaukelės darbai ir rūpesčiai?

Lietuvos valstybinėje konservatorijoje (dabar – Lietuvos muzikos ir teatro akademija) muzikos istorijos-folkloristikos studijose įgyti fundamentalūs muzikinio folkloro teorijos pagrindai, visą laiką tikrinami aktyvia liaudiško muzikavimo ir folklorinių ekspedicijų praktika, lietuvių etnomuzikologijos klasikinės profesorės Jadvygos Čiurlionytės mintys ir idėjos išsikūnijo vieno iš paskutinių jos mokinių – prof. dr. Rimanto Šliužinsko darbuose. Diplominis darbas, parengtas vado-

vaujant J. Čiurlionytei, išaugo į 1991 m. Lietuvos valstybinėje konservatorijoje apgintą humanitarinių mokslų menotyros disertaciją „Anhemitonikos bruožai lietuvių liaudies dainų melodikoje“ (mokslinis vadovas prof. habil. dr. Juozas Antanavičius). Brandinta gerą dešimtmetį, vėliau ji išsirutuliojo į solidžią mokslinę monografiją „Anhemitonika lietuvių liaudies dainų melodikoje“ (2003).

Lietuvių muzikinės folkloristikos ištakos, mūsų etnomuzikologijos istorinė raida ir perspektyvos Europos etnomuzikologijos kontekste – nuolatinis Rimanto Šliužinsko mokslinio dėmesio objektas, aprašomas ir analizuojamas straipsniuose, publikuojamuose Lietuvos ir užsienio šalių mokslo leidiniuose. Specifinė tyrimų sritis – lietuviškoji etnomuzikologijos terminija, siekiant parodyti jos kūrimo bei

vartojimo „kelius ir klystkelius“, taip pat šiandienines tendencijas, lyginant su Vakarų šalių etnomuzikologų vartojamais terminais ir sąvokomis.

Rimantui Sliužinskui artima ir gerai pažįstama Lietuvos lenkų muzikinio folkloro problematika. Gimtajame dzūkų krašte, kur neretas moka ar bent supranta lenkų kalbą, skamba ir lenkiškos ar lietuviškos-lenkiškos dainos, nemaža bendrumo esama ir papročiuose. Šia tema profesorius yra paskelbęs pluoštą straipsnių įvairiuose mokslo žurnaluose. Netrukus pasirodys nauja jo monografija apie lietuvių ir lenkų dainų sąsajas.

Gausią, labai svarbią Klaipėdos universitetui ir visam Vakarų regionui profesoriaus darbų sritį – Mažosios Lietuvos muzikinio folkloro ir kultūrinio gyvenimo tyrimus – lėmė gyvenimo aplinkybės. 1981 m. iš Vilniaus atvykęs dirbti į tuometinių Lietuvos valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakultetą (dabar Klaipėdos universiteto Menų fakultetas) Liaudies muzikos katedrą kartu su kolegomis čia kūrė folkloro studijų pagrindus, siekė suteikti joms savitumo, kurio sėmėsi iš Mažosios Lietuvos ir Klaipėdos krašto etnokultūrinio paveldo. Ši profesoriaus tyrimų kryptis tapo bene vyraujančia 1991 m. pradėjus dirbti Klaipėdos Humanitarinių mokslų fakulteto Baltų kalbotyros ir etnologijos katedroje, kurios lingvistinių ir etnologinių tyrimų ašis ir yra šio krašto kalba ir kultūra. Publikuota mokslinių straipsnių apie Mažosios Lietuvos liaudies dainų melodiką ir poetiką, jų sąveiką su liuteroniškosiomis giesmėmis, kitų Lietuvos etnografinių regionų liaudies dainomis. Rimantas Sliužinskas parašė daugybę straipsnių „Mažosios Lietuvos enciklopedijai“ apie žymius šio krašto žmones, tautosakos pateikėjus, muzikos instrumentus.

Ilgametę profesoriaus pedagoginio darbo patirtis leidžia gvildinti jaunimo etinių ir etninių vertybių raidą, problemas Lietuvoje ir užsienyje, etninės kultūros dalykų dėstymą šalies mokyklose, kvalifikuotų etnologijos mokytojų rengimo klausimus.

Interesų įvairovė, smalsumas ir darbštumas lėmė Rimanto Sliužinsko mokslinės tematikos posūkį, tiksliau – žingsnį, į platesnius ir gilesnius vandenis – etnomuzikologijos ir muzikinės antropologijos tarpdisciplininių ryšių paieškas, naujai artikuliuojant lyginamųjų tyrimų perspektyvas.

2004 m. Rimantas Sliužinskas buvo išrinktas prie UNESCO nuo 1970 m. veikiančios Tarptautinių folkloro festivalių organizacijos CIOFF (pranc. *Conseil International des Organisations de Festivals de Folklore et d'Arts Traditionnels*) Lietuvos nacionalinės asociacijos prezidentu bei Tarybos pirmininku. Greta garbingų pareigų jam kliuvo ir gana sunkus uždavinys: sugrąžinti Lietuvą į šios svarbios tarptautinės organizacijos tikrųjų narių gretas. Rimantui Sliužinskui reikėjo nemažai padirbėti rengiant būtinus dokumentus ir atstovaujant Lietuvos interesams Norvegijoje, Anglijoje vykusiuose CIOFF renginiuose. Rezultatas pasiektas: 2004 m. pabaigoje Lietuva vėl priimta į CIOFF. Į šios organizacijos tarptautinių festivalių kalendorių įtraukti Vilniuje rengiami festivaliai „Baltica“ ir „Griežynė“ bei klaidėdiškių organizuojamas „Parbėg laivelis“.

Aukšta profesoriaus Rimanto Sliužinsko dalykinė kvalifikacija, požiūris į etnokultūrą, geranoriškas naujų idėjų palaikymas neretai kolegą atveda pasitarti, prašyti recenzuoti atliktus mokslo tyrimus, parašytas knygas. Jis yra keletu prestižinių

Lietuvos žurnalų redaktorių kolegijų narys, atskirų tomų sudarytojas ir redaktorius. Daug žinių, laiko ir širdies šilumos profesorius atiduoda savo studentams, dėstydamas etnologijos, etnomuzikologijos dalykus, mokydamas dainuoti liaudies dainas, groti senaisiais muzikos instrumentais.

Be viso to, Rimantas Sliužinskas – puikus tėvas, vyras, sūnus ir kolega. Geros širdies, dainingas ir darbštus džūkas. Jo draugiškumas ir nuoširdus bendravimas – dovana mums visiems. Ilgiausių metų!